

Nevarnost civilne vojne v Nemčiji odstranjena

Republikanske čete prostovoljno odložile orožje. Minister za obrambo odklanja fašistične proteste. Politične parade in shodi v Badenu prepovedani

Berlin, 16. apr.—Proklamacija, katero je izdal Reichsbanner, republikanska militaristična organizacija, naznanja odpoklic vseh izjemnih protekcijskih ukrepov. Ti ukrepi sedaj niso več potrebni, ker je vlada s posebnim zaslino naredbo razpustila fašistično armado.

"Zaupanje vzbuja zaupanje," se glasi proklamacija. "Mi moramo prepričati naše nasprotnike, da ni bil naš namen organizirati državo in državi, ali pa se polasti vlade potom neustavnih sredstev ali s silo.

Ponovna izvolitev predsednika Hindenburga je odvrnila pretečo nevarnost civilne vojne; naša naloga sedaj je, delati z vsemi močmi, da se Nemčija izvele iz ekonomske krize."

Fašisti so večerj otvorili kampanjo za razpust organizacij Reichsbannerja v vseh mestih v nemških državah. Fašistični člani v berlinski zbornici so predložili zakonski osnutek, ki prepoveduje organizacije Reichsbannerja v Berlinu. Slične predloge bodo fašisti predložili tudi v drugih zbornicah.

Berlin, 16. apr.—Wilhelm Greener, minister vojne in obrambe, je večerj odgovoril na fašistične proteste glede razpusta Hitlerjeve armade. Pravi, da so argumenti, da so bile aktivnosti fašistične armade postavne in v soglasju s konstitucijo, brez vsakega pomena. Fašisti so res naglašali, da ne odpravljajo nasilstev, toda njihove akcije so bile v nasprotju z izjavami voditeljev stranke.

Joseph Schmitt, predsednik države Baden, je večerj izjavil v zbornici, da so nekateri poslanci koketirali z radikalnimi strankami in s tem kršili prisego, da bodo podpirali ustavo in državne zakone. Posvaril jih je, da bodo izgubili sedeže v zbornici, ako ne bodo pretrgali zvez z radikalnimi elementi.

Badenska zbornica je odobrila naredbo, ki prepoveduje politične shode in poudelne parade v vseh krajih, kjer se Hindenburgov dekret glede razpusta fašističnih "sunkovnih" čet ne more aplicirati.

Sodišče imenovalo upravitelje za Insulovo kompanijo

Chicago, 16. apr.—Vzvezno okrožno sodišče je večerj imenovalo tri upravitelje za Middle West Utilities Company in večje stvelo njenih podružnic. To je prvi korak preosnove ogromne finančne piramide, ki jo je zgradil Samuel Insull. Pričakuje se, da bosta nadaljnji dve Insulovi kompaniji, Insull Investment, Inc. in Corporation Securities Co. of Chicago, v kratkem naznanili bankrot.

Upravitelji so bili imenovani potem, ko so odvetniki Insulove kompanije obvestili sodišče, da ne more kompanija poravnati svojih obveznosti na zadolžnice v vsoti 10 milijonov dolarjev, katerih rok poteče prvega junija, in vrniti posojil bankam v vsoti \$27,000,000.

Samomor jugoslovanskega konzula

San Francisco, Cal.—Baron J. Jovanović, bivši jugoslovanski generalni konzul v San Franciscu, se je 15. aprila ustrelil. Vzrok ni naveden. Jovanović se je pravkar odpravil domov v Jugoslavijo, kjer ga je čakala noma diplomatska služba. Star je bil 42 let.

Američanka umorjena v Varšavi

Varšava, Poljska, 16. apr.—Miss Grace Mott, načelnica Ameriškega baptističnega društva, ki je vodila misijonsko delo med Židi v Varšavi, je bila

NAPETOST MED JAPONSKO IN RU- SIJO NARAŠČA

Sovjeti dolže Japonce provokacij. Dvatisoč kitajskih komunistov ubitih v spopadu z vladnimi četami

Moskva, 16. apr.—Ruska časopisna agencija Taas poroča iz Khabarovska, da se japonski militaristični krogi v Harbinu pripravljajo na provokacije, s katerimi hočejo izzvati konflikt med sovjetsko Rusijo in mandžurskimi avtoritetami.

Neki Japonec, po imenu Yagi, se glasi poročilo, je zahteval, da kitajska policija uvede preiskavo v uradu sovjetskega konzula v Harbinu pod pretezo, da konzul organizira teroristične akcije proti vzhodnokitajski železnici, ki je skupna last Rusije in Kitajske.

Yagi reprezentira japonsko militaristično klico. Poročilo dostavlja, da prav za prav japonske avtoritete in ruski belogardisti organizirajo teroristične akcije, ne pa sovjetske avtoritete.

Harbinski policijski načelnik je odklonil zahteve glede preiskave v ruskem konzulatu, ker ni prejel zadnjih navodil od mandžurske vlade. Yagi je zahteval, da samo kitajska policija vodi preiskavo, kar naj bi napravilo vtis, da japonske avtoritete nimajo pri tem svojih prstov vmes.

Amoy, Kitajska, 16. apr.—Dvatisoč obojestranskih komunistov, ki so se spoprijeli z vladnimi četami v bližini mesta Čangčow, je bilo ubitih v bitki, ki je trajala des dan, se glasi poročilo kitajskih militarističnih avtoritet. Ta poraz je preprečil prodiranje komunističnih čet, ki so nameravale okupirati Čangčow.

Brezposelnost v Angliji še nekoliko nižala

London.—Prvič po dolgem času se je brezposelnost v Angliji nekoliko nižala zadnji mesec. Ministrstvo za delo poroča, da se je armada brezposelnih nižala v marcu za 146,000 vseh večje aktivnosti v premovalni, tekstilni in gradbeni industriji. Dostavlja pa, da je kljub temu brez dela še vedno 2,567,322 oseb, kar je proporcije precej manj kot v Združenih državah.

Trgovska zbornica zahteva preiskavo cen elektriki

Montreal, Kanada.—Montrealaska trgovska zbornica zahteva vladno preiskavo o elektriki, kar je nekaj novega. Hoče zvedeti za vzroke, zakaj je cena elektriki v Ontariju, kjer obratuje velika vladna elektrarna, veliko nižja kot v Montrealu, kjer ima monopol privatni elektrarski trust.

Japonski protesti proti Rusiji

Japonski general pravi, da so vjeti ovirajo gibanje njegovih čet v Mandžuriji. Revolta proti novemu režimu se širi

Šangaj, 16. apr.—Ves obmejni distrikt v severni Mandžuriji, ki se dotika Sibirije in razteza od zapadne Mongolije do Koreje na jugovzhodu, je v revolti proti novemu mandžurskemu režimu, ki ga podpira Japonska. Tako se glasi poročilo, ki ga je poslal general Ma Can-san kitajski vladi.

General Ma pravi, da so rebeli ustanovili formalno vlado v provinci Heilungkiang in si izbrali mesto Taiheio ob reki Amur za sedež vlade. Dalje je informiral kitajsko vlado, da so njegove čete zasedle važne pozicije in so pripravljene na obnovo vojne proti Japoncem.

General Tamon, ki je poveljeval japonskim četam, katere so premagale Kitajce ob reki Noni, je večerj podal izjavo, v kateri napada in protestira proti sovjetskimi avtoritetam. Pravi, da so sovjetski uradniki pri kitajski vzhodni železnici odgovorni za protijaponsko revolto v severni Mandžuriji. Uradniki so odklonili japonsko zahtevo glede uporabe vlakov te železnice za transportacijo japonskih čet, kar je opogumilo Kitajski lojalne generale, da so pričeli z organiziranjem revolte.

"Potrebovali bomo najmanj 100,000 vojakov in vzel bo tri leta za iztrebljenje kitajskih banditov v severni Mandžuriji," je rekel general Tamon.

Radi razvoje dogodkov v Mandžuriji se je militaristična situacija v Šangaju poostila. Prednje kitajske stranke ne prekoračile potok Soochow in se približale mednarodni naselbini v Šangaju. Takoj potem so Japonci razpostavili težke topove na severnem bregu potoka in pojačali svoje garnizije v pričakovanju novih sovražnosti.

Izgredi v Novi Zelandiji

Brezposelni delavci navallili na trgovino in jih oplenili. Britski mornarji sodelujejo pri zatiranju nemirov

Auckland, Nova Zelandija, 16. apr.—Večerj je prišlo v tem mestu do velikih izgredov. Brezposelni delavci so navallili na trgovine in jih oplenili. Britski mornarji sodelujejo pri zatiranju nemirov.

Krog 180 oseb, med temi več policajev, je bilo ranjenih. Izgredniki so zažgali tudi neko cerkev in povzročena škoda v zvezi z izgredi se ceni na pol milijona dolarjev.

Do izgredov je prišlo, ko je policija skušala preprečiti pohod

BORAH IN WALSH STA NASEDLA PROPAGANDI

Izrekla sta se v prilogi potrditvi Wilkersona za člana zveznega apelativnega sodišča

Washington, D. C.—(FP)—Unijaki voditelji v glavnem mestu so bili iznenadeni, ko so zvedeli, da sta senatorja Borah in Walsh zaeno z Robinsonom iz Indiane izdala večinsko poročilo senatnega justičnega pododseka, v katerem priporočata promocijo čikaške sodnika Wilkersona. Borah in Walsh sta na zašiljanju kritizirala Wilkersonov rekord, zlasti injunkcije, katero je Wilkerson izdal proti železničarjem l. 1922, s katero je pomagal razbiti stavko. Takrat sta izjavila, da Wilkerson ne zasluži promocije.

Borah je podal izjavo, v kateri pravi, da ne odobrava Wilkersonovega protidelavskega rekorda, toda upa, da bo novi protinjunkcijski zakon, ki ga je sprejel kongres, oviral Wilkersona na tem polju. Dalje pravi, da bi čikaški gangsterji slavili zmago, ako bi senat ne odobril Wilkersonove promocije. Borah je ignoriral avarilo Richarda Richberga, pravnega zastopnika železničarskih bratovščin, ki je dejal, da se Wilkerson ne bo odziral na novi zakon kot se ni na prejšnje, ko je izdal drastično injunkcijo proti železničarjem. Senator Norris, predsednik justičnega odseka, je naznanil, da se bo boril proti potrditvi Wilkersona, ko pride zadeva na razpravo v senatu.

Očitno sta Borah in Walsh nasedla propagandi čikaške Tribune in Insullove lobije, da gangsterji nasprotujejo Wilkersonovi promociji, ker je ta sodnik obsojil Caponeja na enajst let zapora. Pododsek ni prejel nikakih dokazov, ki bi podpiri trditve. Victor Olander, predsednik lili-noiske delavske federacije, je v pismu Borahu pojasnil, da sta prav za prav Tribuna in Insulova grupa v zvezi z raketirji in gangsterji, ne pa organizirano delavstvo.

Borah in Walsh sta s svojim glasovanjem podprla stališče Tribune in ignorirala proteste delavskih organizacij. Ameriška trgovska zbornica, kateri načeluje Silas Strawn, čikaški bankir in milijonar, Tribuna in druge nazadnjaške sile, se sedaj radujejo in domnevaajo, da je bila odstranjena največja zapreka, ki je ovirala promocijo Wilkersona. To se bo šele videlo, ko bo zadeva prišla pred senatno zbornico.

državnih uslužbencev, ki so protestirali proti redukciji plač. Uslužbenecem so se potem pridružili brezposelni in je demonstracija, ki bi bila morebiti mirna, so nastali izgredi, ko je policija uprizorila naval.

Cilji japonskih imperialistov

Memorandum pokazuje japonske priprave za vojno

New York.—(FP)—Imperialistične ambicije Japonske v najširšem obsegu razkriva tajni memorandum, katerega je general Honjo, poveljnik japonske armade v Mandžuriji, poslal vojnemu ministru v Tokio pred pričetkom kitajsko-japonskega konflikta. Ta memorandum citira Ray Stewart v pamfletu "Vojna na Kitajskem," katerega je izdala Labor Research asociacija.

"Da okrepimo stališče naše domovine in njeno silo," se glasi memorandum, "moramo izrabiti priliko, ki nam jo nudi svetovna ekonomska depresija, kakor tudi okoliščina, da sovjetski petletni načrt še ni uveden in da Kitajska ni enotna država.

"Ako hočemo preprečiti prodiranje Združenih držav na Daljni vzhod, moramo ojačiti našo obrambno silo in izvajevati popolno materialno neodvisnost. Predno podvzamemo korekcije proti Ameriki, morajo naše čete zavzeti važne pozicije na Kitajskem, okupirati vzhodne pokrajine Sovjetske unije in podvreči to ozemlja Japonski. Ameriški vpliv na Filipinih mora biti uničen, da bo ta skupina otokov prišla pod japonsko kontrolo."

Trije Kreugerjevi agenti aretirani

Obtoženi so raznih sleparij, katerih namen je bil prikazati ugodno stanje Kreugerjevih podjetij

Stockholm, Švedska, 16. apr.—Trije direktorji podjetij, ki so pridružena kompanijam, katere je organiziral Ivar Kreuger, švedski kralj vlagal, ki je pred par tedni izvršil samomor, so bili večerj aretirani kot rezultati preiskave poslovanja teh koncernov.

Aretrirani so bili Carl Lange, računski izvedenec in direktor Garanta Co. v Amsterdamu; Even Huidt, direktor Netherlandске banke, in Victor Holm, čigar zveze s Kreugerjevimi kompanijami niso bile pojasnjene.

Trojica je obtožena raznih falsifikacij dokumentov in računskih knjig, katerih namen je bil prikazati ugodnejši položaj Kreugerjevih podjetij kot je bil v resnici. Dalje so obtoženi, da so pomagali Kreugerju pri raznih kriminalnih činih potom manipulacije števil in računov kot direktorji obšurnih kompanij.

Preiskovalna komisija, ki je bila imenovana takoj po samomoru "kralja vlagal," kateri je povzročil finančno paniko in je radi tega morala švedska vlada razglasiti začasn moratorij na Kreuger & Toll Co., še ni ugotovila, da li so obtoženi direktorji rabili ponarejene italijanske bonde pri finančnih transakcijah. Preiskava se nadaljuje in pričakuje se novih sleparij.

Italijanski konzularni agent umorjen

Springfield, Ill., 17. apr.—John M. Picco, italijanski konzularni agent, je bil sinoči ustreljen pred hišo svojega brata v zapadnem delu mesta. Ubiti so ga trije neznanci, ki so se pripeljali mimo v avtomobilu, s točo krogel iz strojnih pušk.

Piccov devetletni sin je bil z njim, ko so prišle frčati krogle, toda policiji ni mogel dati nikakih detajlov o umoru.

Danes popoldne je prišel v Springfield Giuseppe Castruccio, generalni italijanski konzul v Chicagu, da pomaga pri preiskavi, ki jo je uvedla policija, da zasledi napadalce. Dasi se širijo razne govorice o motivih umora, pravi vzrok še ni bil pojasnjen.

NOTRANJJI BOJI V UNIJI ELEKTRI- ČARJEV

Kaznovani člani so se zatekli na sodišče proti administraciji, katero obtožujejo "raketirstva"

New York.—V krajevni električarski uniji št. 3 je izbruhnil ardit notranji boj, ki je bil te dni zanešen tudi na sodišče. Skupina "discipliniranih" članov je vzela sodnijsko prepoved proti vodstvu unije in proti drastičnim kaznim.

Notranji boj v tej najmočnejši podružnici unije električarjev obstaja že dalj časa in je sodno postopanje le njegov višek. Prišel se je valed diktature in "raketirstva" unijskega vodstva. Skupina kaznovanih članov obtožuje administracijo raznih prestopkov, med katerimi so glavni: kratenje članskih pravic, favorizem, izkoriščanje blagajne in zatiranje opozicije potom strahovlade.

Opozicija pravi, da nimajo člani nobene pravice in svobode pri upravi unije. Na sejah ni nikomur dovoljeno ugovarjati ali kritizirati administracije in je takoj "z dnevnega reda." Ako pa ima kdo dovolj poguma, ga "gorile" takoj postavijo iz dvorane in prestejejo rebra. To se je faktično dogodilo članom, ki so se zatekli na sodišče.

Neposredni razlog za to akcijo pa je bila stroga kazen. Vodstvo unije je nekaj članov radi "unijških prestopkov" kaznovalo z enoletno suspenzijo, tristo dolarji globe in jim prepovedalo priti na seje ali urade unije. Sodišče pa je to kazen prepovedalo in restavriralo prizadetim vse članske pravice. Injunkcija protikritiki prizadete tudi pred nasilnimi akcijami s strani administracije ali njenih pristavev.

Opozicija, ki ima različno zaledje, nadalje pravi, da imajo le tisti člani delo, ki so z administracijo, kdor je pa proti nji, je brez dela kljub temu, da mora plačevati visoke aasemente. Zahteva tudi volitve uradnikov, kar pa administracija odlaga iz leta v leto, ravno tako tudi pregled poslovnih knjig.

Unija št. 3, ki šteje nad 10,000 članov, je bila "reorganizirana" po mednarodni uniji leta 1926. Vzrok je bila korupcija bivših voditeljev. Reorganizacija sodelo je bilo poverjeno Broachu, ki je pred par leti postal predsednik mednarodne unije, katero je potem postavil "na biziško podlago" in jo visoko centraliziral v domnevi, da bo s tem odpravljen raketirstvo in da bo organizacija bolj funkcionalna.

V New Yorku se to ni zgodilo, niti v drugih mestih, kar dokazujejo sedanjí notranji boji. Na krmljo je prišla le druga skupina, ki je še bolj avtokratična kot prejšnja administracija in članstvo bolj brezmočno radi večje moči uradnikov, katero jim dajejo diktatorska pravila. Zadnja leta je bil zvišan tudi aasement od \$28 na \$106 na leto.

Na drugi strani pa trdi administracija, da je v ozadju tega boja openšarska Liga za industrijske pravice. Pravi, da je bil na tajni seji te organizacije l. 1930 v New Yorku napravljen načrt za zdrbitev mednarodne organizacije.

"Unija št. 3 v New Yorku je bila izbrana za prvi napad iz strateških ozirov: prvič, ker je najmočnejša postojanka in drugič radi velike koncentracije delavstva." Uvodni članek njegovega glasila pravi nadalje, da se je proti-uniji pojavila identična propaganda v meščanskem časopisu širom dežele, kar daje povod za misljenje, da ima en vir. Newyorška opozicija je formirala tudi tajno organizacijo, (Dolge na 3. strani.)

G. France (levo), londonski ganilec, je razstavil svoje kipe, ki jih občudujejo. France ni nikoli hodil v kiparsko šolo.

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodnina: za Zdravstveno dravstvo (vsebuje Chicago) in Kanada \$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; za Chicago in Kanada \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; za Ameriko \$5.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Canada \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

One dollar per copy—Backlogs are not available.

Advertising rates on agreement—Manuscripts will not be returned.

Naslov na vsa, kar ima stik s Glaslo

PROSVETA

3657-59 South Lawdale Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

188

Datum v shledanju, na primer (Marec 31. 1932), poleg valnega črte na vsaki strani, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Povest o davkih

Ameriški bogatini vpijejo, da hočejo "boljševiki" v kongresu "pogrezniti Ameriko v močvirje evropskega življenjskega standarda" z visokimi davki na velike dohodke in dedščine. Ali bodo ameriški kapitalisti res pomirili la-kote, ako pride v veljavo davčna lestvica, ka-tero je sprejela reprezentativna zbornica?

Dejstvo je, da je davčna lestvica nižja kot je kanadska in ona v Angliji. Demagogi vedno kriče, kako modro so davki porazdeljeni v Ka-nadi in da ima Kanada "enakomerno naložen davek na blago, ki ga nihče ne obeti". Nočejo pa povedati, da je v Kanadi poleg omenjenega davka še veliko višji dohodninski davek.

Ko je kanadski finančni minister pred krat-kim predložil budget v parlamentu, je primer-jal kanadsko lestvico dohodninskega davka z ono na Angleškem in a pravkar sprejetjo ame-riško lestvico. Za merilo v vseh treh primerih je vzel osebo, ki je brez odvsnikov, ne more si ničesar oddati in ki nima drugih dohodkov kot svojo mezdo; z drugimi besedami je to samski delavec.

Pri taki osebi ne začne davek v Kanadi pri \$2500 in znaša \$2, dočim je treba na Angleškem plačati od prvega tisočaka dohodkov \$6.25, v Združenih državah je pa prvi tisočak popolnoma prost davka. Od \$3000 dohodka plača American \$2.50, Kanadčan \$12 in Anglež \$308.12.

Pri višjih številkah so ameriški davki naj-nižji, angleški pa višji kot ameriški in kanad-ski skupaj.

Kljub temu, da kapitalisti v Angliji plaču-jejo visoke davke od svojih dohodkov, jih še ni vrag vzal in kanadski tudi dobro diha.

Zakladnik Mills se pa tako strašno boji, ka-ko bodo ameriški milijonarji silno oropani, če bodo morali plačevati nekaj odstotkov višji davek.

Pripomniti je treba, da davčna reforma sama še ne bo rešila ekonomskega vprašanja, vendar je to eno izmed več sredstev, s katerimi si ljud-stvo lahko takoj olajša težko gospodarsko breme. Vsi dohodki posameznika do \$5000 let-no bi morali biti prosti davka in davek od več-jih dohodkov bi pa moral biti toliko višji. Na ta način bi se znižalo število milijonarjev, ki nam niso prav nič potrebni; bilo bi tudi manj prostega denarja za špekulacije, ki so kuga za gospodarstvo.

Izbruh v Novi Fundlandiji

Pred nekaj dnevi smo čitali o velikih izgre-dih v St. Johnsu, glavnem mestu Nove Fund-landije, najstarejše angleške kolonije v Severni Ameriki, na vzhodni strani Kanade.

Množica okrog 15.000 mož je navalila na zborniško poslopje in ga skoro demolirala; vse, kar je bilo iz stekla in lesa v poslopju, je bilo razbito. Sir Richard Squires, ministrski predsednik kolonije, je komaj ušel pestem raz-kačene množice in še danes se nekje skriva; generalni policijski inšpektor Hutchings se je tudi nekam skril. Vlada namerava odstopiti vsak čas in iz Anglije je odrinila bojna ladja proti Novi Fundlandiji.

Za ta izbruh navajajo razne vzroke, ja-sno, pa je, da glavni vzrok za vsem tem je — velika brezposelnost. Delavstvo kolonije je konserva-tivno in mirno, ampak položaj zaradi brezpo-selnosti je tako slab, da so to bili že drugi izgre-di v zadnjih dveh mesecih.

In kaj je storila vlada, da olajša mizerno sta-nje brezposelnih delavcev? Malo pred zadnjim izbruhom je ministrski predsednik Squires od-redil, da se živežna podpora brezposelnim de-lavcem zniža na \$1.60 mesečno, češ, da to "za-dostuje za preživljanje". Dolar in šestdeset centov na mesec! Delavci so odgovorili, da ta beraški znesek pomeni stradanje na smrt in kmalu potem so izbruhili izgre-di.

Po izgredu je resigniral finančni minister Peter Cashin, ki je povedal, da vlada zaprav-lja v politične namene denar, ki je bil name-njen za podporo brezposelnih delavcev. To je podkurilo ljudsko jezo, ki je danes še večja kot je bila pred izgre-di.

Iz tega je razvidno, da so nazadnjaki in iz-koriščevalci povsod enaki in vaj nemiri so od-sev korupcije in izžemanja izstradane množice, ki ne more več prenašati velikega gorja.

Imigracijski biro poroča, da je v zadnjem februarju prišlo 1984 naseljenecv Združene države, istočasno je pa odšlo 6188 tujerodcev. Na vsakega novodošleca so trije odšli.

Glasovi iz naselbin

Pri nas in drugod

West Allis, Wis. — Neki tu-kajnji rojak je ob času občin-skih volitev zmotno rekel socia-listom: "Kaj boste vi, ki po nik-ljih in dajmih skup spravljate!"

Mogoče se je omenjeni rojak prena-gli, ker tudi on spada v razred izkoriščanih, in mu bo nekega dne tudi žal za ta izraz. Toda naj bo temu tako ali ne, po-vedano naj bo njemu in vsem drugim, ki tako sodijo, da so ni-kilji in dajmi marsikje pripomo-gli do zmage, in tudi v West Allisu se je pokazalo, da so ime-li večjo moč kot tisočaki, ker zmaga je bila na strani "nikljev" in "dajmov". Mogoče pa zato, ker so bili nikilji in dajmi pošte-no zaslužni, dočim so bili tiso-čaki stisnjeni iz teh trpinov, ki so prispevale niklje in dajme ter tako prišli do zmage.

Da, prijatelji, predalec si se spozabil! Pomisli samo za tre-nutek, koliko ubogih trpinov je v zadnjih par letih zgubilo delo, koliko jih je zgubilo svoje domo-ve in v mnogih krajih svoje pri-hranke. Torej, kaj tem ljudem preostaja? Nič drugega kot: zbirati niklje in dajme, ako se še kje dobe, ter s temi prispevki graditi svojo organizacijo ter na-jo polagati upanje v končno re-šitev in zmago nad krivico.

Mnogi cesarji in kralji so se tresli pred onimi, ki so zbirali male prispevke in se organizira-li. Pa ne da so se samo tresli, ampak tudi odšli so med staro šaro, kamor spadajo vsi paraziti in izkoriščevalci. Tudi danes si mnogi nekronani kralji belijo glave, kako bi zatrli gibanje onih trpinov, ki s svojimi skromnimi prispevki gradijo svoje organi-zacije in svojo literaturo, s ka-tero širijo razredno zavest, ter sposabljajo trpine v prave mi-slece in kulturne delavce. Ta literatura jim kaže pravo pot v srečnejšo bodočnost, vodi nas iz teme in vračevstva k luči spo-znanja, spoznanje pa h koncu mizerije in vsega zla na svetu. Takrat, ko bo konec vsega zla in brezposelnega trpljenja, ne bo treba niti nikljev ne dajmov, ker vladal bo človeški razum.

Pri razgovoru o volitvah mi je rojak povedal, da bi bila socia-listična zmaga veliko bolj uspeš-na, ako ne bi bili slovenski socia-listi proti veri. Ko ga sem vprašal, da kdo je proti veri, mi je povedal, da je najbolj dne-vnik Prosveta. Pojasnil sem mu, da sem stalni naročnik, pa še ni-sem opazil kaj aličnega. Je tudi on redni čitatelj? Je. Ali je čital to in to? Na to pa ni vedel odgo-vora. Kaj on smatra za protiver-sko? Ni znal pojasniti. Mogoče on in njegovi pristaši smatrajo tudi ono protiverako, kar je Prosveta poročala o italijanskem generalu Nobleju, kateri je pole-tel na severni tečaj s škakulir-jem in papeževim blagoslovu ter doživel kljub temu tako kata-strofo. Prišli so brezverski bolj-ševki in rešili ostanke Noblova ekspedicije, kolikor je je še osta-lo pri življenju. On mi je pa od-govoril, da o tem ničesar ne ve. Pojasnil sem mu, da on je kaka-no pratiko čital, ne Prosveto, kaj-ti, ako bi jo, bi se mogoče kaj naučil iz nje.

Z ljudmi je križ. Nekdo izble-kne, drugi ponovi, tretji priredi, pa gre od ust do ust, tako kot s strahovi. Oni, ki ne čitajo, ima-jo mnogo povedati, in to vse, kar so od drugih slišali. Kadarkoli se ozrem na veliki kup Prosvet, katere ležijo v kleti, se mi mlo-steri, ker se zavedam, koliko do-brega štiva leži, ki bi za veliko potrebo šlo med ljudstvo, kar bi bilo v korist čitateljem in aplah človeški družbi.

Organizacija Slovenski avdi-torij v West Allisu bi uživala boljši ugled in mogoče bolj na-predovala, ako ne bi nekateri stalni odborniki poslušali neke lažne Urše.

Milwaukee Sentinel je pisal pred volitvami, da bi bilo ljud-stvo na profitu, ako bi privatna družba lastovala vodovodne na-prave. To je utemeljeval s tem, da bi privatna družba plačala več-liko davka, ter poročal debelo laž, da vodovodne naprave in o-prema se cení na 40 milijonov. V resnici je vrednost iste le 17 milijonov. Pozabil pa je seveda povedati, koliko bi morali plača-ti za vodo privatni družbi, ker tega se v smislu kapitalistične morale in logike tudi povedati ne sme.

Lišti so prinesli vest, da je I-talijska predlagala, da se ukinejo reparacijske in vojne odškodni-ne, ter da se naj razorožijo vse države na stopnjo le nekoliko majhnega orožja. Kako se to sliši lepo in mikavno, ali koliko je v tem odkritosrčnosti in pošte-nosti, je seveda drugo vprašanje. Po moji sodbi je ni niti is-kreca. Da to sodbo podprem, naj mimogrede omenim, kaj sem vse videl pred par leti, ko sem se mudil v Italiji. Kjerkoli so gradi-li kakšno poslopje, sem vprašal brata, kaj neki bo v tem poslop-ju. Odgovoril je, da bo vojašnica za karabinarje. Po vseh malih in velikih postajah sem videl verno več uniformiranih ljudi kot pa v civilu. V Postojni, kjer je bilo pod Avstrijo le par financarjev, jih je sedaj nič manj kot 400 (reci in zapiši: štiristo). V Trstu, Gorici in na Reki pa je vsak drugi človek v uniformi, bodisi, da je vojak, častnik, financar, fašistovski milnik ali karabi-nar, tako da vsa obmejna Italija izgleda kot ena sama velika vo-jašnica — ali norišnica. Dasi so se kmetje in vsi posestniki mo-čno pritoževali čez velike davke, kateri morajo biti plačani šest-krat v letu, sem si vendar mi-slil, da jim ne bo mogoče zdrže-vati toliko ljudi pod orožjem. Se-daj se je to tudi faktično poka-zalo, ker vlada ima ogromni de-ficit. Sedaj so fašistovski velja-ki uvideli, da ni več mogoče pre-šati davkov iz uboge pare, pa se so zmislili: dajmo se v javnost, da smo pravi pacifiisti, ki želimo mir celemu svetu. Seveda sedaj, ko je državna blagajna prazna.

Pred kratkim sem dobil pismo od brata, v katerem mi piše, da je samo v okraju Ilirake Blatice 80 kmetov bankrotiralo. To sa-mo v malem okraju, koliko pa drugod, se ne ve, ker to skrbijo črnorajčniki, da se ne izve. Po-tem lahko sodimo, kdo dela pa-cifiiste!

Neki slovenski gostilničar se jezi, da nočemo delati. S tem ka-že vao svojo glupost in obzorje, katero je tako ozko kot so stazice po planinah. Te vrste ljudi kažejo kako globok vpogled i-majo v sedanje gospodarske in socialne razmere, katere vladajo v deželi in po vsem svetu. Ako bo naš veliki inženir še štiri le-ta v Beli hiši v Washingtonu, bo-mo imeli vlade iz samih birojev, odborov in podoborov, kajti on je v tem pravi mojster.

O Francoški gre glas, da ima največ zlata v Evropi, o Nemci-jih pa, da je najbolj zadolžena. Ti dve državi sta sosedji. Dasi je v tem tako velik kontrast, ni tega opaziti med nemškimi in fran-coškimi delavci; oboji so enako izkoriščani, dočim se francoški in nemški kapitalisti vozijo in prirejajo parade v kopalnih oble-kah. — F. Candek.

Naznanilo

Cleveland, O. — Naznanjam vsem organizacijam, podpornim in kulturnim društvom, katara so izvolila delegate pri svojih društvih za konferenco tujero-

denih delavcev, da je odbor za-ključil, da se konferenca vrši v petek dne 29. aprila v prostorih Izobraževalnega kluba na 5607 St. Clair ave. ob 8. zvečer. Vsi delegatje naj zapomnijo datum konferencie ter naj se udeležijo. Druga društva, katara še niso iz-volila delegatov, so prošena, da to storijo sedaj. Ako ne marajo poslati delegata, naj blagovolijo poslati opazovalca. Vsi so do-brodošli.

Na bodoči konferenci se bo podalo podatke iz prošlosti na-seljevanja delavcev in o brezpo-selnosti, ki še narašča, o zapir-anju delavcev, ki so šli na stav-ko v raznih industrijah po celi državi, o deportaciji in o reduk-ciji delavskih mezd, itd. Društ-va, ki niso dobila vabila za kon-ferenco, naj se poslužijo tega na-znanila. Poverilnice bodo dobili v dvorani, kjer se bo vršila kon-ferenca. Vse naše konference se bodo vršile skozi mesec april, zato je potrebno, da se vsa dru-štva in druge organizacije pri-ključijo protestni konferenci.

Društva se tudi prosijo, da po-šljejo po delegatih po \$1.00 za kritje stroškov.

Za Jugoslovanski odbor,

Kari Trinašić, tajnik.

Redki dopisi

La Salle, Ill. — Od tu so redki dopisi, kot bi ne utegnili pisati. Imamo dovolj počitka, katerega so nam preskrbeli kapitalisti. Kljub slabim razmeram se vsi-sih malo razveselimo na veselici tega ali onega društva, da tako malo pozabimo na slabe čase. Tudi gospodinjaki klub Slove-nškega doma ni v tem zaostal; pri-redil je okusno večerjo in ude-ležba je bila velika. Obenem se moram zahvaliti vsem, ki so se v tako velikem številu udeležili prireditve društva Edinost. Ap-pellam na člane društva Edi-nost, da pridejo na prihodnjo glavno sejo. Kdor se ne bo ude-ležil, se bo z njim postopalo, po pravilih.

Tudi tukaj smo imeli town-ship volitve. Kandidiral je tudi naš rojak in je bil z veliko večino poražen. Med Slovenci pa ni slo-ga.

Na 1. maja obhaja Slovenski dom 16-letnico svojega obstanka. Ujūdno vabimo vse okoliške ro-jake, da se udeležijo.

Poročevalci

Iz farmske kolonije

Willard, Wis. — Občinske vo-litve v naši naselbini so za nami. O veliki zmagi naprednega ele-menta ne morem poročati, ali re-zultat volitev je pa v teh razme-rah dober. Izvolili smo Franka Boha za 1. supervizorja in še par drugih. Frank je član društva št. 198 SNPJ. Ubežniki, ki so se odtrgali od nas in so postali na-vadni hlapi klertikalizma v naši naselbini, so pa doživeli velik po-raz. Zakaj cerkvenjaki so poka-zali, da tudi med njimi ni zanje prostora.

Tudi stotek našega župana se je začel majati; par sunkov bo še treba in bo tudi on doživel po-raz. Prvič v zgodovini našega townšipa smo volili v senč de-putatierov. Kdo jih je najel, da

so prišli nas nadzorovat, bo po-kazala bodočnost.

V naselbini se nahaja Paul Shultz iz Calumeta, Mich., član SNPJ in predsednik društva na Calumetu ter večkratni delegat SNPJ. Naša naselbina se mu ze-lo dopade, čeravno imamo sedaj (8. aprila) par čevljev blata, da nikamor ne moreš.

Ako ne bo šel dopis v koš, ka-terega imate pripravljene za dopise iz Willarda, bom še kaj poročal, in sicer o oglaših, ki jih pošiljajo agentje za prodajo farm. Bil sem priča, ko je neki naš član šel na tak oglas v Wis- in bi bil ob ves prislužen denar, \$7.00, da mu niava pomagala a tajnikom našega društva. Tako ga je pa stalo le tisočak.

Da bi pa mogel br. Molek do-biti zapisnik te tožbe, bi lahko spisal resnično povest — "Zaje-dalec št. 2," ki bi ne bila nič slabša od njegove prve knjige. Ako bi bilo mogoče dobiti ta za-pisnik in če bi imel prednik Mo-lek voljo pisati tako povest, sem pripravljen preskrbeti zapisnik.

Jon. Slomec, preds. društ. 198.

O megli in mrežah

Gleason, Wis. — Še nekaj one-mu, ki se ne strinja z menoj. Sem primoran, da odgovorim e-nemu ali drugemu prijatelju na nekatera vprašanja. Vidim, da sem nekaterim bralcem Prosvete v veliko napotje, in komaj čakajo, da bom kot farmer preveč obložen z delom in ne bom imel časa pisati. Vem, da so nekat-ri delavci kratkovidni, kot da bi stala megla nad njimi in ne vi-dijo nič krog sebe kaj se godi krog njih. Nekaj je res, da čas mi ne bo dopuščal, da bi se več-krat oglašil v Prosveti, porekda-bom pa vseeno prišel z dopi-si na dan.

Čital sem dopis v št. 78 Pro-svete iz Johnstowna, Pa. Kot vi-dim, me ima dopisnik za velike-ga tirana, enako tudi tretjo in-ternacionalno. Nisem človek brez napak, kot ni nobeden, vem, pa, da nisem še najslabši, vsaj do-se-daj ne. Glede streljanja pri zi-du: Tudi jaz se ne strinjam s smrtno kaznijo je je ne odobra-vam. Vprašanje pa je za današ-nje človeštvo, če si more pravi-red narediti brez smrtne kazni. To je zopet drugo vprašanje. Ži-vimo v času pravega sleparstva in lumparije, tako da smrdi do neba. Male tatove se ostro kaz-njuje, velike se pa pušča v miru, da lahko nemoteno sleparijo še naprej. Vem, da je zverinsko de-lo, smrtna kazen, pa v nekat-rih slučajih se jo pa skoraj mo-ra izvršiti. Sedaj se samo siro-mašne tatove kaznuje s smrtjo, velike razbojnice in tatove se pa pušča v miru, da si lahko oprav-ljajo nemoteno svoj posel.

Dosti ljudi gleda na Rusijo kot na razbojnice. Kaj so v res-nici, ali niso? Po mojem prepri-čanju niso, ker vidim, da vojne nočejo in se je bodo tudi ogiba-li kolikor je v njih moči. Vedo, da vojna je najhujše zlo za člo-veštvo. V slučaju, da so napade-ni, se ne bodo pustili kar na sle-po ubijati, saj še vsaka najmanj-ša žival se brani smrti in se po-stavi nasproti. Tudi vedo, kaj jih čaka od nasprotnikov kapitali-stov, ako so slučajno premagani. Zato jih pa tudi zagovarjam in sem tudi ponosen, da imamo e-

—Fotografirani slika.

Mooneyjeva mati se je zadnje dni vrnila domov v San Fran-cisco.

so prišli nas nadzorovat, bo po-kazala bodočnost.

V naselbini se nahaja Paul Shultz iz Calumeta, Mich., član SNPJ in predsednik društva na Calumetu ter večkratni delegat SNPJ. Naša naselbina se mu ze-lo dopade, čeravno imamo sedaj (8. aprila) par čevljev blata, da nikamor ne moreš.

Ako ne bo šel dopis v koš, ka-terega imate pripravljene za dopise iz Willarda, bom še kaj poročal, in sicer o oglaših, ki jih pošiljajo agentje za prodajo farm. Bil sem priča, ko je neki naš član šel na tak oglas v Wis- in bi bil ob ves prislužen denar, \$7.00, da mu niava pomagala a tajnikom našega društva. Tako ga je pa stalo le tisočak.

Da bi pa mogel br. Molek do-biti zapisnik te tožbe, bi lahko spisal resnično povest — "Zaje-dalec št. 2," ki bi ne bila nič slabša od njegove prve knjige. Ako bi bilo mogoče dobiti ta za-pisnik in če bi imel prednik Mo-lek voljo pisati tako povest, sem pripravljen preskrbeti zapisnik.

Jon. Slomec, preds. društ. 198.

O megli in mrežah

Gleason, Wis. — Še nekaj one-mu, ki se ne strinja z menoj. Sem primoran, da odgovorim e-nemu ali drugemu prijatelju na nekatera vprašanja. Vidim, da sem nekaterim bralcem Prosvete v veliko napotje, in komaj čakajo, da bom kot farmer preveč obložen z delom in ne bom imel časa pisati. Vem, da so nekat-ri delavci kratkovidni, kot da bi stala megla nad njimi in ne vi-dijo nič krog sebe kaj se godi krog njih. Nekaj je res, da čas mi ne bo dopuščal, da bi se več-krat oglašil v Prosveti, porekda-bom pa vseeno prišel z dopi-si na dan.

Čital sem dopis v št. 78 Pro-svete iz Johnstowna, Pa. Kot vi-dim, me ima dopisnik za velike-ga tirana, enako tudi tretjo in-ternacionalno. Nisem človek brez napak, kot ni nobeden, vem, pa, da nisem še najslabši, vsaj do-se-daj ne. Glede streljanja pri zi-du: Tudi jaz se ne strinjam s smrtno kaznijo je je ne odobra-vam. Vprašanje pa je za današ-nje človeštvo, če si more pravi-red narediti brez smrtne kazni. To je zopet drugo vprašanje. Ži-vimo v času pravega sleparstva in lumparije, tako da smrdi do neba. Male tatove se ostro kaz-njuje, velike se pa pušča v miru, da lahko nemoteno sleparijo še naprej. Vem, da je zverinsko de-lo, smrtna kazen, pa v nekat-rih slučajih se jo pa skoraj mo-ra izvršiti. Sedaj se samo siro-mašne tatove kaznuje s smrtjo, velike razbojnice in tatove se pa pušča v miru, da si lahko oprav-ljajo nemoteno svoj posel.

Dosti ljudi gleda na Rusijo kot na razbojnice. Kaj so v res-nici, ali niso? Po mojem prepri-čanju niso, ker vidim, da vojne nočejo in se je bodo tudi ogiba-li kolikor je v njih moči. Vedo, da vojna je najhujše zlo za člo-veštvo. V slučaju, da so napade-ni, se ne bodo pustili kar na sle-po ubijati, saj še vsaka najmanj-ša žival se brani smrti in se po-stavi nasproti. Tudi vedo, kaj jih čaka od nasprotnikov kapitali-stov, ako so slučajno premagani. Zato jih pa tudi zagovarjam in sem tudi ponosen, da imamo e-

—Fotografirani slika.

Stiriletni radijski zvezdnik Karl Sobotta, ki na postaji Mo-

ravska Ostrava v Čehoslovakiji recitira pesmi in druge stvari.

(Dolje na 2. strani.)

Kdaj bo zemlja preobljudena?

Na podlagi cenitve računamo dnevni prira-stek človeštva na 60.000, torej v enem letu 18 milijonov glav. Leta 1928 je bilo na zemlji oko-li 1920 milijonov ljudi. Ker pa ta številka br-čas ni točna, računamo okroglo na 2 milijardi. V začetku 19. stoletja je bilo na našem planetu, tako računajo, okoli 900 milijonov ljudi. Kljub epidemijam, vojnam in naravnim katastrofam smo se v 100 letih pomnožili za 2¼ krat.

Če bodo sedanje higijenske razmere ostale, postane pomnoževanje prebivalstva v dogled-nem času nevarno. Leta 2050 bo štela zemlja 4 milijarde in leta 2200 8 milijard ljudi! In to je najvišje število, ki ga bo mogla zemlja pre-hranjevati — po drugih računih komaj 6 mi-lijard. Najkasneje v 200 letih torej bo postal pomnoževanje človeštva njegov življenjski pro-blem. Mogoče si bo tačas našel človeški geni-j izhodov? Pogoj je, da se današnji politični položaj temeljito izpremeni, sicer je računati z zapletljaji še veliko prej. Vse dotlej pa, dokler bodo zabranjevale redko naseljene pokrajine priseljevanje, pa še izdaleka ni misliti na siste-matično reševanje preobljudenosti.

Oglejmo si tabelo, ki nam kaže, koliko prebi-valstva imajo posamezni kontinenti in koliko ga še morejo privzeti.

Kontinent	Število prebivalstva	Najvišje število prebivalstva v bodočnosti	Meden prirastek
Evropa	484	600	+ 116
Afrika	144	2300	+ 2156
Azija	1088	1700	+ 662
Amerika	226	3100	+ 2874
Avstralija	9	400	+ 391
Skupaj	1901	8100	+ 6199

Krajevna preobljudenost se kaže danes v Za-padni in Osrednji Evropi, kjer imajo 40 mi-lijonov ljudi preveč. Pod letom 1914 tega ni bilo opaziti, a povojne razmere nam pričajo o tem dovolj jasno: brezposelnost v Angliji in Nemčiji, preobljudenost v Italiji in Poljski, ki si iščeta vseh mogočih izhodov — dejstva, ka-terih nikakor ne moremo podcenjevati. Še res-nejše postaja vprašanje preobljudenosti v In-diji, Kitajski in Japoniki, odkoder preplavljajo trume izselencev sosedne pokrajine.

Pojdimo v naših računih še dalje. Leta 2400 bo na svetu dva in trideset milijard ljudi. In kaj potem? Ne smemo upati, da nam bodo dale rakete možnost naseljevanja na planetih, ne, ostati hočemo na zemlji. Oglejmo si zaenkrat le položaj leta 2200, ko bomo imeli 8 milijard prebivalstva. Izgledi niso tako slabi, kakor si mislimo.

Racionalizacija poljedelstva bo dosegla go-tovo še večje uspehe. A kar nam je pokazalo zadnjih 100 let — večji del po zaslugi Liebiga — je kakor pravilica proti preteklosti. In to je komaj začetek novega razvoja. Ko bo e-krat obdelan celina, ki je danes zmožna pro-dukcije, si bo kemija našla nova pota za pri-dobivanje sintetičnih živil.

Ogromne toplotne energije zemlje, solčno svetlobo, veter, plimo in oseko, letne čase, vse bomo morali izpremeniti v delo. Osušili smo močvirja, jezera, da celo dele morske površine. Ukrotili smo hudournike in vodopade, da nam dajejo delo, luč in toploto. Ali ne bi mogli n. pr. osušiti s pomočjo ogromnih virov toplote, ki so nam na razpolago, sibirskih tunder? Kdo je mislil pred 100 leti, da je mogoče stalno bi-vati na Grunantih (Spitzbergh). Danes živi gori par sto ljudi. In Arktida ter Antarktida sta še neposeljeni. Puščave in stepe bomo mo-rali obdelati, posekati pragozdove. Sahara ka-nijo umetno namakati in napraviti iz nje žitni-co vesoljnega človeštva.

Izbiti bomo morali iz zemlje poslednjo mrvi-co kruha in jo prisliliti z racionalizacijo, da nam bo dajala največji možni donos. Mogoče bo boj težak, a stajni napredki tehnike nam bodo omogočili vse do skrajnosti. Po vsem tem bo mogla zemlja prehranjevati preko 8 mi-lijard prebivalstva, a posebno prijetno ne bo na tako preobljudeni zemlji ...

M. B.

Ženska in moška radovednost

Stara sporna točka, kdo je bolj radoveden, ženska ali moški, je sedaj dokončno rešena. Statistika jo je rešila z uro v roki in računalom. Rezultat je pa ta, da ostaja ženska pred izloz-bami komaj odloomek dihljaja dlje nego moški: namreč 17.6 sek., moški pa 17.3 sek.

Raziskovanja, ki so vedla do tako zanimi-vih rezultatov, pa je priredil Obratno znanst-veni zavod za raziskovanje konsumpcije v Kelmorajnu in sicer zato, da bi trgovcem po-magal do važnih namigljajev glede opreme izlozbenih oken, postrežbe klientom in reklame. Zavod je začel sistematično opazovanja o vsej prodajni proceduri in samo da je ugotovil ko-liko časa ostajajo ljudje pred izlozbenimi okni, je izvedel 9071 meritv. Zanimivo je, da je ta postanek velike daljši, če se ustavita dve ose-bi pred izlozbenim oknom, in sicer znaša za dve ženski povprečno 33 sek., za žensko in moške-ga pa 30 sek. Ženske postajajo najdalje pred izloz-bami draguljarjev (28.7 sek.), moški pa pred izloz-bami knjigarn (29.6 sek.). Če pa sto-pita dve ženski pred draguljarno, porabita 32.6 sek. Pred izloz-bami tobakarn se ženske u-stavljajo komaj 10 sek., v družbi z moškim pa 16.6 se. Zato je za tudi "on" kavalir ter ostane v njeni družbi pred

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

STRELI NA SOKOLSKEGA STAROSTO

Nekoliko pripomb k poročilu, objavljenem v Prosveti 4. febr. letos

Ljubljana, 23. marca 1932.

Pod naslovom "Streli na sokolskega starosta" smo dne 4. februarja letos priobčili poročilo našega dopisnika v Jugoslaviji o napadu na odvetnika dr. Ervina Mejaka, sokolskega starosta v Konjicah. Od dr. Mejaka smo nato prejeli pismo, v katerem trdi, da je bilo naše poročilo neresnično, v kolikor se tiče njegove osebe in v poročilu omenjenega procesa. V pismu je napisal tudi celo avtobiografijo o sebi kot nacionalnem delavcu in neumornem Sokolu. Bil je član nekdanjega, starega Sokola in je zdaj član novega Sokola kraljevine Jugoslavije.

Ker je naš list vsekdar za poštenost in resnico, radi izjavljamo, da so šli očitki v omenjenem poročilu našega dopisnika predaleč in da nismo imeli namena žaliti dr. Mejaka s pretiranimi ali celo neresničnimi trditvami, ki so bile v poročilu mimogrede izrečene. Saj n. pr. o omenjenem procesu pismo objavili nikakega posebnega poročila, da si bil proces tako zanimiv, da so nekateri listi objavljali cele kolone poročil o njem.

Neki ljubljanski dnevnik je n. pr. pisal tedaj, da je dr. Mejak pred sodiščem na procesu sam priznal, "da je bil v mladosti Jungschütz, da pa so se morali tedaj dijaki obvezno vaditi streljat in bi bilo nevarno, izogniti se tem vajam. Nazadnje je bilo vprašanje članstva pri Jungschützu tudi krušno vprašanje, saj je dobival dve kroni na teden." Na istem procesu je nekdo povedal tudi, da je sedanji poslanec Prekoršek govoril o Mejakovem nacionalizmu ne baš pohvalno. Spritno takih delnih priznanj in ocen, objavljenih v ljubljanskem dnevniku, pač ni nič čudnega, da si je naš dopisnik iz starih krajev ustvaril o dr. Mejaku domnevo, da je eden tistih rodoljubov, ki po potrebi naglo menjavajo svoje baze in kakršnih je — v tem bi nam pritril najbrž tudi dr. Mejak — med Slovenci dovolj. Če dr. Mejak ni eden teh, nas to veseli in nam je žal, da smo mu delali krivico.

DR. STANKO VURNIK UMRL

Mladi umetnostni zgodovinar podlegel tuberkulozi

Po daljšem bolehanju je danes jutraj krog polnoči umrl v hiralnici sv. Jožefa v Ljubljani 34-letni umetnostni zgodovinar dr. Stanko Vurnik. Kakor mnoge naše pesnike v mladosti je posekala tudi njega tuberkuloza, tuberkuloza grla in pljuč. Bolezen se je poostila pred nekaj meseci, moral je v bolnico in v zdravniške roke, hiral dalje v hiralnici. Pred nekaj dni se je njegovo stanje izboljšalo, odleglo mu je kot odleže ponavadi tuberkuloznim pred smrtjo. Danes ponoči je umrl.

Rodom je bil od St. Vida pri Steni. Njegov oče je bil organist in domači hiši je dobil veselo do glasse, ki ga ni zapustilo nikoli. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, potem je moral v vojno, po vojni je študiral filozofijo na univerzah v Zagrebu in Ljubljani, bil potem novinar, dokler ga ni spet znanost zvalila na ljubljansko univerzo, kjer je pri dr. Izidorju Cankarju študiral in položil izpite iz umetnostne zgodovine ter dosegel v tej znanosti doktorat. Ko je bilo treba vsega človeka za novo ustanovljeni Etnografski muzej, so izbrali dr. Vurnika, ki je kot kustos tega muzeja mnogo pripomogel za razvoj tega našega umetnostnega zavoda. Jeseni je zbolel.

Bolezen je pretrgala neumorno delo dr. Vurnika na polju umetnostne zgodovine, narodopisja, studija glasse, polno velikih del je začel in jih ni mogel dokončati. Še na smrtni postelji je zbiral gradivo za svoje eseje,

ki bodo ostali nedokončani. Pisal je dolgo razpravo o slovenskem slikarju Valentinu Metzingerju v baročni dobi, kot narodopisec je objavil v Etnologu razprave o slovenski kmečki hiši, o avbi, peči, o panjevih končnicah, o slovenski narodni pesmi itd. Te razprave so prve te vrste in na visoki znanstveni višini. Tu je polagal temelje. Poleg tega je študiral tudi glasbo, pisal in izdal knjigo Uvod v glasbo, nakar je začel pisati Zgodovino glasse, ki je izhajala v Domu in Svetu, a je obdelal le antiko. Bil pa je tudi kritik naših glasbenih in pevskih prireditelj in vselej in povsod je propagiral moderno glasbeno umetnost. Kot kritik in članek je bil oster, brezkompromisen član mlade katoliške inteligence, ki so ga radi značajnosti cenili tudi nasprotniki.

Kot znanstvenik je dovršil mnogo trajnih del. Za znanstvenikom dr. Vurnikom žaluje vsa kulturna javnost.

PROTI IZVAŽANJU DENARJA

Priporočena pisma za inozemstvo morajo pošiljatelji oddati na pošti odprta

Uprava pošte in brzojava je te dni izdala odredbo, ki predpisuje, da je treba vsa priporočena pisma za inozemstvo oddajati na pošti odprta. Poštni nametščenci mora pregledati vsebino pisma in se prepričati, ali ni morda v njem nevarnega denarja. Pisemska tajnost, ki ni morda v njem nevarnega denarja, ne sme biti kršena, to se pravi, poštni uslužbenec ne smejo prebirati vsebine, marveč le prebrati se, da v pismu ni denarja. Nato mora pismo v navzočnosti pošiljatelja zalepiti in ekspedirati. Stranka je seveda tudi pri pregledu pisma navzočna.

Ta ukrep je bil izdan s smotrom, da se prepreči pošiljanje našega učinkovitega denarja v inozemstvo. Ukrep pa je prišel nekam pozno. Zakaj tisti, ki imajo velike vsote denarja, so svoje milijone že poprej spravili na varno.

DROBNE VESTI

Konkurz tvrdke Carl Pollak d. d.

Dne 21. marca je bil na ljubljanskem sodišču objavljen konkurzni okoliš o premičnini in nepremičnini d. d. Carl Pollak. Konkurs je zahtevala zagrebška tvrdka Mavro Fischer. Pasiva znaša 87 milijonov, aktiva pa 66 milijonov. Pollakovo usnjarstvo in čevljarstvo podjetje je eno najstarejših podjetij v Sloveniji in eno največjih industrijskih obratov, ki je bilo znano široko države in tudi v inozemstvu. Firma je bila ustanovljena 1870 ter se je zlasti po vojni njen obrat zelo razširil in kupčija je šla dobro od rok. Imela je tovarno v Ljubljani, kjer je bilo zaposlenih nad 350 delavcev, tovarno na Vrhniki, ki je imela v krog 100 delavcev zaposlenih, ter velik obrat v Kranju. V dobi dobre kupčije je zaposlovala tvrdka krog 1000 delavcev. A kakor je tvrdka po vojni naglo uspevala in se dvigala, tako je zadnja leta naglo propadala in pred meseci je odpovedala službo vsem delavcem. Zdal pa je prišel tudi konkurz, ki ga je bilo pričakovati.

Morilec žene umri v umobolnici

Pred tedni se je izvršil strašen zločin verake blaznosti na Svirkovem vrhu pri Metliki. Posestnik Jože Vrvičar je zadalil svojo ženo ter ji izpulil jezik. Moža so aretirali ter odvedli v Ljubljano, kjer so ga z opazovalnice poslali v umobolnico na Studenec. Tu je po šestih tednih, 19. t. m. umrl. Blaznež se je podzavestno najbrž zavedel svojega zločina, maraj ni za nobena jedila in v nekaj tednih je oslabil do smrti.

Racija za brezposelne

Ljubljanska policija hoče Ljubljano "očistiti" brezposelnih brezdomcev. Pa je izvršila racijo ter v čni sami noči položila po mestu krog 80 moških in žensk, ki niso imeli posla na pra-

vega doma. Politijski avtobus jih je prevažal v policijske zapore, kjer jih bodo zdaj preenili, kdo in od kod so. Potem jih bodo izročili sodišču ali pa izgnali iz Ljubljane.

Pomlad prihaja in z njo se začne tujsko-prometna sezona. Zato je treba očistiti Ljubljano teh brezposelnih pohajkovačev, ker menda kvarijo lepo lice mesta. Kako lepa naloga za policijo vsega sveta: izvrši naj racijo na vse brezposelne ter jih izžene — kam? So namreč ljudje, ki mislijo, da je problem brezposelnosti policijski problem.

Nesrečna mati pred sodiščem

V Mariboru se je vršila 23. t. m. razprava proti Ani G. s Pragerskega, ki je pred tedni svoji trimesečni hčerki Slavici v napadu blaznosti prerezala žile na roki ter ji nato še zasadila nož v srce, da je dojenček takoj umrl. V njej je bila blazna misel in zapoved, da mora drugega otroka umoriti in se maščevati neznanemu čemu. Potem da bo srečna. Nesrečna mati je stala pred sodniki, ki pa so jo oprostil, kakor hitro so prebrali zdravniško sprčevalo, ki pravi, da je žena nekoliko slaboumna in da bo treba paziti nanjo, da ne stori še svojemu še živemu otroku kaj hudega.

RAZNE VESTI

NOTRANJJI BOJI V UNIJI ELEKTRIKARJEV

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Ker se člani valed strahu pred izgubo dela ali strogi kazni boje deloviti odprto. Izdala je že več pamfletov, v katerih žigos administracijo in agitira za notranje reforme unije. Vsa korrespondenca te skupine pa gre preko nekega liberalnega duhovnika v New Yorku v svrhu protijeke integriranosti te tajne skupine.

Za delavsko gibanje je to pač žalosten slučaj in le priča o gnolobi v nekaterih unijah ter kričaji po očistitvi. Slednje more doseči le pošteno in z idealizmom prežeto članstvo, kar je najboljši pogoj in garancija za poštenost v delavskih organizacijah.

30.000 rudarskih otrok v oskrbi kvekerjev

New York, N. Y. — American Friends Service komitej (kvekerji) ima v oskrbi 30.000 rudarskih otrok, poroča predsednik odbora Harry J. Cadbury. Organizacija vodi pomožno akcijo od zadnje jeseni v 40 okrajih v državah Maryland, Kentucky, Tennessee, Illinois, Pennsylvania in West Virginia.

Cadbury v svojem poročilu tudi omenja, da obtežuje družin, katere oskrbujejo kvekerji, ne bodo nikdar več dobili dela v premogovni industriji valed starosti in onemoglosti.

Legionarji protestirajo

Boston, Mass. — Krog deset tisoč legionarjev v tej sekciji je resigniralo v znak protesta proti izjavi komandanta Ameriške legije Stevensa, ki se je izrekel proti izplačilu bonusa. Več postojank bo moralo zapreti urade, ker so člani pristopili k novi organizaciji Veteran inozemskih vojn. Pravijo, da je izplačilo bonusa potrebno, ker je na tisoče veteranov radi depresije zabredlo v pomanjkanje.

Dele ne potrebuje več človeških moči

Moč strojev vsega sveta, katero napravijo v enem dnevu je enaka delu, ki ga dovrši dvatisoč milijonov sužnjev v dvanajstih urah. Dva tisoč milijonov — prav toliko ljudi nekako živi na naši zemeljski obli. A v t. jarem dela bi se morali vpreči vsi, prav vsi: dojenčki in stari, Bušmani in Eskimi; kmetje in trgovci, pesniki in mornarji — vsi, kar se jih prišteva med človeštvo; šele ta množina človeštva bi bila kos ogromnemu delu strojev. Tretjina ljudi je zaposlena, da nadzoruje stroje, tretjina pa je direktno ali indirektno zaposlena v službi današnje tehnike, brez katere v današnjih razmerah ne bi mogli živeti; prav tako bi jih pogrešali kakor zrak in vodo.

Človeštvo je staro; spomin mnogih milijonov pradedov kroži po njegovih žilah. Mnogo, mnogo prednikov je bilo potrebno, da je nastala današnja generacija. Stroji pa so mladi; komaj nekaj stoletij stajajo njih življenjska doba. Človek se je sprijateljil z njimi že kot otrok. Pozneje so mu bili predmet občudovanja in slednjič so ga še celo pomlajevali. Odzvelo so mu na porno delo pri vseh panogah življenja: pri izvrševanju — izdelovanju vseh mogočih predmetov in življenjskih potrebščin, v umetnosti kakor tudi pri vedno rastočem prometu.

Do tu bi bilo še vse v redu. Človek se je sprijateljil s strojem, sedaj pa je prišel razglabljanje njegovo bistvo in njegovo budočnost. In gle — stroji, kateri je bil prvotno njegova hrepeneča želja, kateri mu je postal neizogiben potreben — prav ta stroj mu sedaj postaja problem.

Rudolf Diesel, izumitelj istomenakega stroja je kratko pred svojo smrtjo stal na ploščati novozgrajenega, osemsto konjskih sil močnega motorja; divil se je svojemu delu in rekel kraj sebe stoječemu sinu: "Lepo je iznajti in ustvarjati kakor ustvarja umetnik. A ako ima vse to moje delo kak pomen za človeštvo, ako bo valed te pridobitve zadovoljnejše in srečnejše — tega sedaj še ne morem ugotoviti."

Prasenetijsko so nasprotja, a katerim nekateri zagovarjajo obstoječo tehniko in jo časte kot oljnega boga, v primeri z drugimi, ki jo zopet amatirajo kot "Satanovo" učlovenje, ker zaustavljajo človeštvo radi telesnega, kakor tudi materialnega dobrobiti. Obe struji pa pretravatava. Navedel bi le nekoliko primerov, da si lahko vsak sam izbere pravilno pot. V letu 1800 so učenjaki izračunali, da je zemeljska obla še preoblijudena. S pomočjo strojev se danes obdeluje ista zemeljska površina in ta redi dvojno množino ljudi, katerih življenjske potrebe so še enkrat večje v primeri s takratno dobo.

Veliko večja pa je razlika v gnetnem, kakor tudi v moralnem oziru glede na dejstvo, da zasluži delavec v industrijskem kraju najmanj sedemdeset denarnih enot, ko se plača indijanskemu kuliju za isto človekoljubno delo le 20 penijev.

Neprijazno lice strojev se opazi navedno le tedaj, kadar nastopijo gospodarske ali politične krize. Ravno tedaj se stroj izpremeni iz prijatelja v sovražnika. Izkaže se namreč ne-

nadoma, da je na svetu veliko preveč dobrih strojev. Ti proizvajajo takrat veliko preveč kakor ljudje konsumirajo. Učinki so prav različni: Valed preobilne količine proizvodov se njih cena zmanjša, kar je posledica znižanja delavskih plač ali celo odpušča delavcev. Zadnje krizo še poveča. — Valed padca cen nastane na svetovnem trgu konkurenca v ponujanju blaga, kar lahko povzroči še politične zapletitve in silene nepravilke. V vseh slučajih pa se položaj človeštva, posebno delavcev zelo poslabša. Navadno zvrata trpeče ljudstvo vso krivdo na stroje, kateri pa v resnici niso krivi, da so jih uvedli v tovarne. Vsemu so krivi posredniki, kateri so do sedaj gospodovali, a se jim je sedaj "gospodstvo" izmuznilo iz rok.

V rednih prilikah se nihče ne spodtaka nad obstoječim redom. Stroji tečejo enakomerno svojo pot dalje in s svojim delom ne povzročajo nadprodukcije — so ubogljivi in se uklonijo človeški potrebi. Človeška samogoltnost pa zahteva od njih vedno več, in njih potrebe se stalno zvišujejo. — V XV. stoletju je bila soproga Karla VII. edina Francozinja, ki je takrat posedovala dve arajci. Izumjaba tkalnega stroja pa je nenadoma povzročila potrebo perila, ki se še vedno stopnjuje in dosega neverjetne izdatke. — Izumjaba kinematografa je ustvarila posebno industrijo, ki zaposluje stotisoče ljudi.

Stroj ne čaka, da bi človek sam zahteval potrebo po njem. Stroj sam proizvaža potrebo — raste sam iz sebe. Maščuje se nad človekom — ali ga, da jih uporablja celo v kulturne svrhe. Poslušati mora gramofonske plošče, mesto da bi siljal pravi človeški glas, ogleduje senčne postavne na platnu, namesto živih slik, duha umetne dišave — mesto cvetličnega vonja.

Človeštvo bo počasi postalo duševno in telesno zasluženo od strojev, on pa bo postal skoro neodvisen od človeštva. Ameriška industrijska produkcija se je od leta 1919 zvišala za 42%, a valed tega ni bil zaposlen niti en delavec več. Uvedli so stroje, ki so avtomatično, brez človeških pomoči usmerjali delo v tovarnah, — stroje, ki so avtomatično v mraku prižigali luči in ko se je pričelo jutraj daniti, so jih tudi avtomatično izklopili. Vedno bolj samostojni postajajo stroji.

Optimisti trdijo, da je naloga tehnike — pridobiti človestvu valed nad materialnim svetom, čimer bi se oprostili in osvobodili težkega dela; proti čas pa bi uporabljal za svoje duševno razvedrilo.

V našem XX. stoletju se v premožnostih še uporablja človeška sila, da se s tem pridobi potrebna kurjava obratujočim strojem. Ako pa bo tehnika takred pospešeno napredovala je predvideno, da se bo vsa potrebna energija, ki jo bodo potrebovali stroji pridobivala že v prihodnjem stoletju iz tropičnih oceanov, vodnih padcev, vročih vrelcev, vulkanov in direktno iz solne toplote. Človeštvo bo tedaj oproščeno vsakega suženjskega dela, katerega mu bodo tedaj opravljali samo stroji.

Bo li tedaj človeštvo srečnejše? Ne bo li tedaj na svetu preveč ljudi? Premožnejši bodo brezdolno životarili, kaj pa naj prične ljudstvo, ki je do sedaj opravljal ročno delo?

B. RI.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

no pošteno delavsko vlado; pred katero se kapitalizem trese. Zagovarjam tretjo inter., ker stoji na straži in ima pravi cilj, cilj, po katerem mi proletarci vsega sveta tako hrepenimo. Vem pa, da ne trpijo zavajalcev v svoji bližini, da bi jih kdo izkoristal.

Ne vem kaj tukaj tretja inter. dela, vem pa, da v Rusiji dela dobro. Lenina nimajo za svetnika v tretji inter., pač pa ga imajo za moša pravice in bi ga tudi moral spoštovati vsak zaveden delavec, ker se je v resnici boril za pravice človeštva, ne pa korito. Zakaj spoštujemo tukaj Edisona? Zato, ker je dosti dobrega dela naredil za današnji svet. Dobrejša mojstra ni treba hvaliti, pač pa ga hvali njegovo dobro delo, kar ga je napravil, in ga tudi bo hvalila zgodovina človeštva zmirom. Trečij je bil dober za časa revolucije, revolucije pa mora biti tudi enkrat konec, pride pa čas miru in dela, ne pa da bi kar najprej rogovili in rini svojo revolucijo po drugih deželah, če jo drugi še nečajo, ker ni še ljudstvo zrelo sanjo. Zato pa se jaz ne strinjam z njegovo taktiko. Najboljša propaganda za današnje Rusije je to, da imajo tamkajšnji delavci dobro eksistenco v njih deželi in da uživajo sad, za katerega so se žrtvovali, plačilo, katerega so deležni, tako da je zanje pravi raj na zemlji. Če pa jih bodo ušli žile, delavci pa hodili razpčani kot se še tukaj opaša, vsaka hlačnica od drugih hlač, bo pa slaba propaganda zanje in se tudi lahko reče, da nimajo dobre vlade, da je nekaj narobe.

Pa še nekaj komu iz Ohia v poljanilo. Prijatelj imenuje atgalice, ki vrtajo od znotraj. Zakaj pa ne razdirači? Ni moja naloga koga obkledati s navednimi primiki, še manj pa svojega sotrpnina. Pač pa bi mu rad pokazal svoje arce, če bi ga mogel, da bi se lahko prepričal, kaj hočem in kaj želim za svojega bližnjega sotrpnina. Želim vse najbolje kot sam sebi. Ne vidim pa rad trovov in koritarjev, ki živijo, ali hočejo živeti, na račun nas trpinov, pa če je tretje inter. ali druge.

Da, tudi jaz se poslušujem volilne liste soc. stranke in pa tudi prognoze v enih slučajih, za tretjo inter. pa v resnici nisem še volil, ker je v tem okraju še ni. Strinjam se pa s tretjo inter., kot moj stari prijatelj Ule, na celoti, ker po mojem prepričanju je najbolj poštena stranka na svetu. Lenin ni bil brez napak, vem pa, da ni delal tako vidnih napak kot jih delajo in so jih delali v drugi inter., ki so si zbrali za svojega voditelja Hindenburga največjo oporo in tirana bivšega cesarja Viljema, učenca s diplomo Bismarka. Zakaj pa druga inter. podpira takega tirana, ki jih je poslal na milijone k zidu? Ne v korist delavcev, pač pa v korist kapitalizma. Torej, na kak način se bori druga inter. proti smrtni kazni, če pa odobrava in podpisuje vojno klancje? Seveda, oni so hoteli stranko obdržati pred pogubo, pa to ne drži. Kaj Viljem ni vedel že prej kaka pravila so in kaj zahteva druga inter.? Zakaj pa jih ni ušili? Zato, ker je vedel, da je sila in moč pri drugi inter., ki se jo mora tudi spoštovati.

Je pač tako: Lubi svojega bližnjega kot vera uči, samo včasih. Kadar si pa kapitalizem zamislil vojno klancje, pa sveta vera odobrava ogabno razbojniško klancje na debelo. Da, tako so nas učili pri vojakih v stari domovini. Vse za dom in cesarja in nič vredno očetnjavo.

Lenin je bil moč, ki bi ga moral spoštovati vsak zavedni delavec, za njegovo dobro delo, ki ga je napravil. Pokazal nam je pot, po kateri naj hodimo. V resnici ga na milijone zavednih delavcev spoštuje še sedaj, še več ima pa sovražnikov, ki so v mrežo padli, iz katere se ne morejo izkoptati, zraven jih pa še gosta meglja pokriva, tako da ne vidijo nikamor. Upam, da jim bo Hoover še pomagati oči odpreti, in tudi tisto megljo nad njimi bo razginal, da bodo malo dalje videli.

Vem, da noben pošten delavski voditelj ne more sluiti dvema gospodarjema: kapitalizmu in delavcem. Pravi delavski voditelj bi moral dati drugim dober vzgled, tako da bi ga lahko spo-

štoval vsak zaveden delavec, ne pa samo za malho.

Pa zopet nekdo drugi raztreša jezo, ki je v mreži. Piše, da največja cokolja je tretja inter. Pravi, da še največje napake je delal pokojni Lenin. Vem, da pokojni Lenin je bil poštenjak, zato ga kapitalizem tako sovraši. Kaj pa MacDonald, na Angleskem? On je tudi nasprotnik kapitalizma? Seveda je! Zato so ga pa tudi vzeli v svojo sredo in ga imajo za svojega kapitalističnega voditelja. Proti takim zavajalcem je bil pokojni Lenin; saj je bil tudi lahko, tudi v Nemčiji takih ne manjka, ki volijo svojega največjega tirana. Take voditelje je on sovražil, ker so tudi zaluzili, da se jih sovraži. Tudi Kerenskija je zavohal o pravem času. Sedaj družbi s carskimi aristokrati. Lenin je imel jako dobro razsodnost in tudi dober nos, ki je kmalu zavohal, kje smrdi po gnolbi.

Moj naslov je: Louis Drob-nich, R. 2, Gleason, Wis.

"Sama slovenska kri"

Cleveland, Ohio. — V Ameriški Domovini s dne 13. aprila je izšel dopis v prid pevačkemu društvu "Cvet". Nisem nič proti temu, da se oglašajo take prireditve, ker bres oglašanja uspeha gotovo ni. Toda kaj misli dopisnik s tem, ko pravi, da bo "sama slovenska kri"? Ali moremo biti še toliko nacionalistično fanatični? Ali morda ne potrebujemo aporazumevanja z ostalimi delavci? Ne glede na kri, je slovenska ali kakaga drugega slovenskega ljudstva ali bi ne bilo umestno sporazumeti se delavce z delavcem in tako pokazati izkoriščevalnem delavstvu, da največja moč je v delavcih? Torej čemu "sama slovenska kri"? Lepše bi se glasilo "sama delavska kri". Toliko o tem.

V istem listu, istega dne, citam dopis drugega dopisnika. Ta piše med drugim: "Kakor je bilo že povedano, smo v naši naselbini ustanovili demokratični politični klub" (brez cilja). Potem se pa dopisnik joka nad onimi, ki so imeli svoj delavski koncert in niso dali tiskati v njegov demokratični list drugega kot dopise, vse drugo da so dali tujcu. No, vprašam dopisnika, ali so oni organizirali demokratični klub zato, da bodo podpirali socialiste? Ne, pač pa obratno.

Mi imamo socialistični klub in ta ima avoj pevski odsek, torej smo na mestu, ako damo naše stvari tiskati v socialistično tiskarno. Tisto jamranje, da damo "domačim kosti, a drugim meso", ne drži. Mi vemo, da je vsak upravljen do življenja in obstanke. Kdor je naroden na list, ima pravico do dostojnega dopisovanja. Plača naročnino, kar pomeni po plačevji oddbi: meso — s kostmi pa nočemo imeti sitnosti — te prepustimo onim, ki se na to razumejo.

Joseph Lever.

Vprašanje farmarstva

Witt, Ill. — Malo pogovora o farmah. Citam sem veliko dopisov zaradi farm. Molčati ne morem, ko vidim, koliko je hvale o Rio Grande Valley, Tex.

Brat F. Alesh je videl vse površno in najboljše kraje, katere so kompanije prej same v red spravile, tako da so lahko dobile kaline na limanice. Jaz sem bil sam eden tistih in imam akuanje, 18. mesecem sem bil osebno na farmi.

Poročano je veliko reanice, ali glavnih zaprek ni noter, nič koliko stane namakanje na akri in davki. Samo namakanje je bilo od \$12 do \$14 na leto, in drugi davki, tako da ne moreš priti iz dolga, če nimaš plačanega vsaga. Če pridelaj kaj, ne dobiš skoraj nobenega trga, da bi kaj plačali, ali če bi sam poslal "carload", morebiti bi ti še poslali za stroške, ki bi bili višji kakor pa bi bilo blago vredno na trgu.

Toliko za sedaj, če pa hoče kdo kaj bolj natanko vedeti, naj piše podpisanemu.

Frank Korbar st., Witt, Ill.

Prosi za naslov

Peoria, Ill. — V št. 81 Proavete sem cital o smrti Katarine Kolan in Milwaukeeja. Ker sem pokojno dobro poznal in tudi Ignaca Kolan, prosim dotičnega milwaukeeškega poročevalca, da mi pošlje Ignacov naslov. — Frank Franko, 206 McReynolds st., Peoria, Ill.

Tri revne starke, katere je s dragimi vred angliški kralj Jura po stari šegi nagradil v zadnjem velikonočnem tednu s par zlatniki v katedrali Westminster Abbey. Zenske so potem postavile pred fotografu in jim rekli, naj se drže na smeh, da bo svet videl, kako so srečne. . .

Igor Štep:

RDEČE NOČI

— Pusti norca! Pojdimo plesat!
Besede so bile izrečene z velikim posmehom. Komaj pa so se izrekle, je zunaj počil močan strel. Vsi, ki so ga zaslišali, so se prestrašili na vso moč. V sobi je zazvenelo nekaj krikov, godba je utihnula, nastal je trenutek čudne zmede. Metka se je z omedlevico zgrudila. Nikomur ni prišlo na misel, da bi jo pobral. Ko se je med padcem dotaknila tal, je prav takrat vse druge prevzelo novo presenečenje.

Skozi duri je prihajal Mirko z nasmehom v licu in zlohotno razigranostjo v vsem izrazu. Ljudje so kamenili, Mirko se jim režal v presenečene obraze:

— Kakšni ste! Kaj vam pa je?!
Ivan je jezen zakričal nanj:
— Ali zares blazniš?!
— Gostijo in kraljičin ples oznanjam!
Mirka so zabavali ti presenečeni ljudje. Zunanaj je streljal v zrak, oni pa so mislili, da imajo pred durmi samomorilca.
Tega jim še ni privoščil...

DRUGI DEL

I.

Potekli so meseci, odnesli jesen in privabili zimo.

Revir je ležal v visokih plasteh snega in se krčil v hudem mrazu. Ljudje so se tlačali doma in trpeli mraz ter pomanjkanje. Tudi v večerih niso zahajali nikamor. Redki so se nalašč izpostavljali slabemu vremenu. Saj je bilo že delo v tovarnah dovolj težko, zato se je vsako nerad prostovoljno prehlajal in mrazil.

Bolnemu Janku je huda zima prizadela marsikakšno bridko uro. Bolezen ga je mučila z veliko trdnostjo, postal je slabotnejši kot je bil in kašelj ga je z veliko vneto nadlegoval. Toda včasih temu se je vredi mraza in hudih neprilic pojavil v sobi, kjer je pred meseci z drugimi vred streljal v čudaškega Mirka in si radi njega razbijal glavo z ugibanjem. Mirko je takrat zginit, mnogi so ga celo pozabili, toda Janko je vprav radi njega prišel k natakarič Marici v poznem zimskem večeru. Ko je vstopal skozi zadnje duri, mu je ona prihajala nasproti.

— Skozi okno sem te videla. Čudno, da ho-
diš v tem mrazu okrog.

— Mar ni prav, če pridem?

Janka je posilil kašelj, Marico je pa prevzelo precejšnje veselje. Preden je vstopil, je bila zelo žalostna. Njegovega prihoda se je razveselila v toliki meri, da mu osorne besede ni zmogla zameriti.

— O, včas mi je, se vsaj kaj pogovorim, ko
ni nobene družbe.

— V takih hišah je že tako: včasih bataljon
ljudi, drugič pa nikogar. Pri nas doma je pa
večen dolgčas. Le danes so me presenetili z no-
vico.

Marica je postala začudena.

— S kakšno?

— Mirka so videli.

— Nemogoče!

Ta njen vzik je bil izraz neverjetnosti.

Janko je pa pripovedoval:

— Po cesti je šel, zamisljen je bil, nikogar
ni pogledal. Se ozdravljaj je le malomarno...

— Tri mesece ni bilo glasu o njem, zdaj pa
kar naenkrat.

— Ga sem še ni bilo?

— Povedala bi, ne boj se.

— Radi njega prihajam. Tako rad bi ga
videl.

Janko je postal zamišljen, upal je, da Mirka
najde v tej hiši. Ko se je uveril, da so nade
splavale po vodi, je Marico nekaj drugega po-
vprašal:

— Kako je z Ivanom, kaj veš?

Natakarič se je zgubila vsa veselost.

— Dva tedna mi že ni pisal.
— Zato se ti vleče vse na kiso. — No, po-
trpi...

— Skribi me.

Janko je zamahnil z roko in vnovič zakašljal.

— Moje skribi se ponavadi z dobro kapljico
zaližejo. Prinesi kaj. — Nič, s tabo grem.

Odšel je naprej v notranje prostore in tudi
natakarič je šla z njim. Ker pa so med tem
duri v ozadju zopet zaškrpale, je Marica za-
ustavila svoj korak in se vrnila.

II.

V sobo sta prišla Viktor Fabijan in Metka.

On je bil odpravljen za potovanje, ona pa je
nosila mnogo lepšo obleko kot v jeseni. Ze med
vstopanjem je Fabijan vpil nad natakaričo ter
oblastno ukazoval:

— Kaj toplega! Čaj morda! Pa naglo, pro-
sim! Mraz je in časa primanjkuje.

Natakarič je hitela proč, da mu nemudo-
ma postreže.

— Viktor in Metka sta sedla k desni mizi, ki je
bila bližje vhoda. On je neprestano pogledo-
val na svojo uro, ona pa je silila vanj in ga
spravevala:

— Koliko dni bom sama?

— Mojih poslov ni malo, zato ne vem točno
uro vrnitve.

— Kmalu jih opravi. Veruj, da bom težko
strelala.

Marica se je vrnila in prinesla, kar je Viktor
naročil.

V sobo je vstopil šofer Tomaž, ki je oba pri-
peljal. Ker se je Janko spet znašel v prostoru,
je Tomažev prihod nemo pozdravil in šoferja
povabil naj gre z njim. Ta se je ljubeznivemu
migu prav rad odzval in šel za Jankom.

Fabijan je vrgel Marici bankovec:

— Takole!

— Hvala.

Marica se je odstranila.

Viktor je prav tedaj opazil, da mu šofer zgi-
nja v notranjost.

— Hej Tomaž, nikamor daleč!

Šofer se je povrnil.

— Samo dušo si privežem. Pokličite, go-
spod.

Viktor in Metka sta ostala sama. Ona se mu
je zdaj še bolj vsiljevala, on pa je pokazal zgolj
zmerno ljubeznivost in se od razneženega dekle-
ta ni prav nič razgrel.

Metka pa ni odnehala.

— Kar s tabo bi se odpeljala. — Nič ne
vem, kako prestanem te dni. Do zdaj sem bila
vsak večer pri tebi, zdaj pa kar naenkrat nič.

— Pisati mi moraš. Iz vsakega kraja, vsak
dan.

— Le zaupaj mi. Od povsod ti kaj prine-
sem. — — — Moram mar priseči, da boš ver-
jela?

— Ne, ni treba. Že do zdaj si se dovolj izka-
zal. Boljša služba, lepo stanovanje tu zgoraj,
ah, toliko, da ti večno ostanem na dolgu. —

Kadar sem sama, premišljuje, kako dobro mi
bo, ko postanem tudi pred ljudmi tvoja.

— Kako: pred ljudmi?

— Kot tvoja žena. — Smem upati, smem
živeti v lepem pričakovanju?

— Smešna postajaš. Ti še vedno dvomiš.

Prav nič se ne nisi otrešla tistih slabih razvad,
ki so te med prostakimi ljudmi okužile. Besedo
sem ti dal, pa mi ne zaupaš. To ni lepo.

— Ne boji hudi.

— Saj nisem. Vidim pa, da mi ne moreš
prav verjeti. Predobro veš, da so ponavadi
dane le prazne obljube. V naših pisarnah so
večne tožbe nesrečnih deklet. Marsikomu od-
trgujemo od plače za otročaje, katerim je z le-
pimi obljubami pomagal na svet. Same sitnos-
ti so s to sodrgo.

(Dalje prihodnjik.)

red "nichtigend" in radi te-
ga ste morali delati sprejemni
izpit iz matematike."

Globoko sem si oddahnil.

"Gospod ravnatelj, slabih re-
dov se dljaki ženirajo," sem ta-
koj pripomnil in postrani pogle-
dal v akt, ali je še kakšen "nichtig-
end" v izpričevalu. Obenem
sem dobil pa novo skrb, kaj
si more gospod ravnatelj misliti
o mojem matematičnem mišlje-
nju in izvajanju, ker "nichtig-
end" in ravnakov zaslužena
jubilejna odlika proti lastni vo-
lji, to vendar ne gre skupaj. Za-
to sem takoj dodal, da sem v
gimnaziji profesorjem zelo na-
gajal in da sem tako radi slabe-
ga obnašanja po krivici prišel
do reda "nichtigend" v ma-
tematiki. Podkreplil sem svojo
trditve z dejstvom, da sem imel
v obnašanju takrat "entspre-
chend", katerega sem v izpriče-
valu ravnakov zapazil.

"Izpit je končan," ugotovi go-
spod ravnatelj. "Izpolniti mo-
rate še nacionalne", ter mi da po-
lo papirja polno rubrik. Vpra-
šanja v rubrikah so bile še mno-
go težja nego vprašanja: "Kako
je v Črnomlju?", "Zakaj sem
prišel delati izpit iz matemati-
ke?" itd. itd. Navesti je treba
podatke o višini davkov, o dekl-
škem imenu matere itd. itd.
Hišnih števil tudi ne smem pi-
sati ker ima g. ravnatelj akt
pred seboj in je vrhu tega o mo-
jih generalijah splošno boljše
informiran nego jaz sam. Kako
bi jaz drugače izvedel, da sem
imel v četrti gimnaziji "nich-
gend" v matematiki, ako mi
ne bi on tega razložil. Spomnil
sem se, da bi on, ki tam zunaj
pri vratih čaka, lahko pomagal
izpolniti rubrike. Prosil sem g.
ravnatelja, da me pusti na
stran. Radi prestanega strahu
sem faktično imel prav potenci-
rano veliko in malo potrebo.
Ravnatelj mi je blagohotno do-
volil in izpit je tako v celoti
vključ vsem težavam povojno
potekel. Plačati sem moral sa-
mo še takoj 100 kron. Gospodu
ravnatelju sem ponudil banko-
vec za 1000 kron. Gospod ravn-
atelj je pozorno pregledal banko-
vec in začel zbirati drobiž za
900 kron. Pri tem je vzel iz že-
pa svojo listnico in poiskal v
njej nežigosen bankovec za 50
kron. Nekoliko nerodno prime
za štampiljko trgovske akade-
mije in jo pritiska na bankovec
in pri tem jo nekoliko zavrti, da
bi bil žig manj čitljiv. Ta gesta
gospoda ravnatelja mi je vili-
korajšo in samozavest na srce.
Nič več se nisem strmoval avo-
jega nepoštenega početja, da de-
lam izpite za druge. Ko mi je
gospod ravnatelj oddel med dru-
gim drobižem tudi ravnakov ži-
gosani bankovec za 50 kron; sem
postal celo nepremišljen in pre-
drzen — saj s falsificiranjem
denarja se pa vseeno še ne pe-
čam. Ko sem prešel, me je
vprašal gospod ravnatelj:

"Ali je v redu, gospod Mol-
ček?"

"Gospod ravnatelj, jaz nisem
Molček. Molček čaka zunaj pri
vratih in ga lahko pokličete. Jaz
sem samo mesto njega prišel na
izpit."

Gospod ravnatelj obstrmi. Z
očmi buli moje prste, med kate-
rimi ravno vijem falsificiran

bankovec za 50 kron. Ustrašil
sem se, da ga zadene kap in že
sem videl v fantaziji, kako se bo
začela zanimati policija za moj
jubilejni pseudoizpit. Toda go-
spod ravnatelj si kmalu odpo-
more in čez nekaj časa mi reče
z rafinirano ljubeznivostjo:

"Sedaj po končanem izpitu ni
treba tega meni pripovedovati.
Moral bi sestaviti protokol. To-
da danes nimam časa. Sicer pa
sprejemni izpit je samo formal-
nost. Glavno bo Vaš bodoči študij
v našem zavodu."

Zunaj na hodniku mi je po-
klonil Molček Simon falsificiran-
ni bankovec za 50 kron kot ho-
norar za odlično položeni izpit.
Z novo življenjsko ironijo sem
ga spravil v žep in premišljal,
kako bi ga najbolje porabil.

(Konec.)

NEZVESTOSTA GOSPODA

Napisal U. K. Mobius

"Dober večer", je pozdravil
gospod Močnik, ko se je po na-
pornem delu vrnil zvečer domov.
Toda nihče mu ni prišel naproti
kakor drugače.

"Hm", je zamrmral, odločil
suknjo in klobuk in stopil v so-
bo. Njegova žena je ledeno od-
vrnila njegov drugi pozdrav. Te-
daj je gospoda Močnika obšla
čudna tesnoba.

"Ali se je kaj zgodilo?"

"Zgodilo?" je mrzlo odgovori-
la žena. "Mislim, da bi to lahko
bolje vedel kakor jaz."

"Kaj naj bi bolje vedel?" je
ves osupel vprašal gospod Moč-
nik.

"Imenitno se znaš pretvarja-
ti," je tedaj zavpila žena, komaj
premagovaje solze. "Toda zmo-
stil si se, če si misliš, da te ne bom
dobila — evo!" Vrgla je predenj
nekaj zmečkanih koščkov papirja
in zahtela na glas.

Gospod Močnik je vzel koš-
čke papirja v roke, jih razvrnil
in se zdrznil. Toda že naslednji
mah mu je zletel nasmešek čez
obraz. To pa je bilo gospe Moč-
nikovi preveč. Kakor bi jo iz lo-
ka ustrelil, je planila s stola pred
mož, se grozeče ustavila pred
njim in iz njenih ust se je vsu-
la povenjen očitkov.

"Lepa je ta — zdaj se mi bo
še posmehovali! Misliš, da mi
boš utajil, pa si v smoti! Tole so
neizpodbitni dokazi, dragi moj!
Ločiti se dam!"

Gospod Močnik si je spet začel
ogledovati zmečkane koščke pa-
pirja. Bili so deli raztrganega
pisma, tega ni bilo moč tajiti.
In še usodni deli povrh: na vsa-
kem koščku je bila po ena beseda
ali vsaj pol — in komur je
ljubosumnost v krvi, si je iz njih
igraje sestavil zmiselnost celoto.
"Dragi!", je bilo napisano na e-

All ste že naročili Prosve-
to ali Mladinski list svojemu prijate-
lju ali sorodniku v domovino?
To je odličen dar trajne vrednosti,
ki ga za mal denar lahko pošlje-
te svojem v domovino.

nem teh lističev, "rabim" na
drugem, in beseda "denarja" na
tretjem; četrti košček je bil po-
pisan z besedico "sladki", takoj
za njo pa je bil papir odtrgan.

"Kje si dobila te koščke pa-
pirja?"

"Pod tvojo pisalno mizo."

"Na, saj sem vedel!" je menil
gospod Močnik. Nekam svedčano
je stopil k pisalni mizi, še sve-
čaneje odklenil predal in vzel iz
njega majhen šop papirnatih ko-
šcev.

"Igor," je potem poklical v
drugo sobo, kjer se je učil nje-
gov edinec, "pridi takoj sem! I-
mam zate zanimivo zloženko!"

Ko je Igor prišel, mu je oče
velel, naj zlepi pomembne delce
pisma, ki jih je bil pobral v
predalu, v pametno celoto. Mati
je sedela kakor na trnju. Toda I-
gor, ki je bil v vseh vrstah u-
gank doma, je bil hitro pri koncu.

"Izvolite prebrati!" je rekel
gospod Močnik svoji ženi.

In gospe Močnikova je brala:

"Dragi sin! Razumem, da si se
v tej malce nerodni zadevi obr-
nil name. Tvoja žena je, kakor
praviš, dovolj taktična, da se ne
nortuje iz tebe, ker si se začel
rediti."

Če te tvoji tovariši dražijo in
te obkličajo z "debeluhom", u-
pam, da si ne boš preveč k srcti
jemal. Vendar dobro razumem
tvojo željo po "slušanju". Ker
vem, da ti je mnogo do sladkih
reči, ti svetujem, da rečeš ženi,
naj ti jih ne sladi več s slad-
korjem, nego s saharinom. Jaz
ga rabim za vse močnate jedi,
ker je brez redilnih snovi in se
zato po njem človek ne debeli;
le preveč ga ne smeš vzeti. Tako
si prihraniš tudi dosti denarja.

Drugič kaj več! Tvoja mati."

Gospe Močnikova od zadrege
ni vedela, kam bi se dela. Seve-
da je bil gospod Močnik pismo
svoje matere le pomotoma raz-
trgal.

Ta zgodba nas uči, da se člo-
vek nikoli ne sme prenehati. Ta-
kile štirje koščki papirja uteg-
nejo, če pridejo na tako usoden

način komu v roke, kakor se je
to zgodilo pri Močnikovi, na-
praviti nepopravljivo škodo.

DIPLOMAT IN PES

Dosedanji angleški poslanik v
republiko Venezueli je odpokli-
can in se mora takoj vrniti v do-
movino. Vzrok njegovega odpo-
klica je bil njegov pes.

Venezuelska vlada je iz stra-
hu pred pasjo stekline izdala od-
redbo, da morajo psi imeti na-
gobčnike, ker jih bo sicer konjač
zastrupil. Angleški poslanik O.
Reilly je tudi imel psa, pa se ni
hotel pokoriti odredbi. Nekega
dne je našel svojega psa mrtvega
pred hišo. To ga je tako raz-
burilo, da je velel psa odnesti
pred vrata zdravstvenega urada
venezuelske republike. Zraven je
pustil listek z besedami: "To ste
storili vi!" Njegove izjave pa so
tudi sicer prekoračile ton med-
narodne diplomatske vljudnosti.

Diplomat se je namreč tako da-
leč spozabil, da je opsoval Vene-
zuelčane z divjaki.

Venezuelska vlada je zahteva-
la takojšnji odpoklic poslanika,
ki ga je angleški kabinet zaen-
krat pozval v London.

NAZNANILO.

Društvenim tajnikom in taj-
nicam se tem potom naznanja,
da morajo naznaniti vse spre-
membe naslovov članov in član-
ice, naslove novih članov, ter
imena in naslove odstopnih,
izstopnih in izločenih članov na-
znaniti upravnstvu Prosve-
ta, da se lahko točno vredi imenik
za polljanje lista Prosve-
ta. Imena in naslove, katere pošlje-
te glavnemu tajniku, ostanejo
tam v arhivu in jih upravnstvo
ne dobi. Torej je zelo važno, da
vselej pošljete na nalašč zalo-
pripravljenih listinah vse naslo-
ve upravnstvu Prosve-
ta. Pri vsaki spremembi naslo-
va naj se vselej omeni stari in
novi naslov. Upravnstvo ujud-
no apelira, da društveni tajniki
in tajnice to upoštevajo. — Philip
Godina, upravitelj.

V BLAGI SPOMIN OBLETNICE SMRTI

našega ljubljenega soprega in očeta

KAROL CIRAR-JA

kateroga nam je neizprosna smrt istrgla iz naše srede 18. aprila
1931. Minulo je leto dni od kar si Ti zapustil nas in počivaš v hladni
zemlji, naš spomin na Te pa živi v naših srcih. Ni nam mogoče po-
zabiti na gomilo kjer počiva Tvoja plaga srce, ki nam brezumno je
udano bilo ves čas do zadnjega dne. Spavaj sladko v zemlji hladni in
odpočij se truda vsega. — Žalujejo ostali: Frances Cirar soprega,
Frances Jr. in Pauline hčeri in Michael Cirar, brat v Livingstonu, Ill.
Ivan Cirar brat v stari domovini. Louis in Valentin Cirar popola brata
v Nokomis, Ill. ter Martin in Matilda Ocepok stariša žalujoče so-
proge. Livingston, Ill.

MLADINSKI LIST JE TUDI ZA ODRASLE.
ALI STE NAROČENI NANJ?

TELEFON ROCKWELL 4904

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake
itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, nemškem, angleškem
jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J.
DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne
Cene zmerna, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue
CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTRENA POJASNILA

IZPIT

(Resnična zgodba iz povojnih časov)

"Napravite mi te naloge!" Iz-
ročil mi je polno papirja, na kateri
so bile štiri naloge. Prve tri so
se nanašale na seštevanje, mno-
ženje in deljenje najnavadnejših
vlomkov. Zadnja naloga je pa
zahtevala izračunavanje prostornosti
ne stožca iz zadanega radiusa o-
snovnega kroga in iz zadane vi-
šine. V eni minuti bi bile gotove
napamet in popolnoma pravilno
vse štiri naloge in Molček Simon
bi se proslavil z matematično odli-
ko in sicer celo z jubilejno odli-
ko, ker je on že deseti. Presta-
ni strah mi je pa avetoval pre-
vidnost. Mogoče bo tudi gospod
ravnatelj pri ustenem delu iz-
pita hotel vedeti kakšne neum-
nosti iz Črnomlju in nadalje ni
izključeno, da bom moral delati
izpit še iz cele vrste drugih pred-
metov, o katerih mi ni tisti zu-
naj pri vratih nič omenil. Raču-
nal sem počasi in s fingiranim
trudom cele pol ure. Počelal
sem vso polno. Pri kubaturi stož-
ca sem napravil napako, ker sem
osnovno plošev pomnožil z 1/3
višine mesto z 1/3. Končno pri-
de gospod ravnatelj in gleda mo-

je čačke — v začetku dvomljivo,
končno pa zadovoljno priklima:
"Matematike pa še nekaj zna-
te!"

"Seveda, sem si mislil, mogoče
bom prihodnje leto že pri tebi
študente tako mrevčaril kot je
ravnakov tale tvoj doktor mene.
Kako se boš čudil, ako ne boš po-
zabil moje fudionije..."

"Eeh — pri stožcu ste napra-
vili napako! Mesto 1/3 pride 1/3."

Protestiral sem, čes, da plo-
šev na dnu stožca znaša cel
krog, na vrhu pa nič. Pravilen re-
zultat dobimo torej tako, da vza-
memo sredino med 0 in 1 in to je
ravno 1/2. Začuden nad mojim
"logičnim" dokazovanjem mi re-
če g. ravnatelj:

"Zadnja naloga je sicer po-
grešna, vendar vam bom dal z
ozirom na Vaše matematično
mišljenje in izvajanje in z ozi-
rom na pravilen rezultat prvih
treh nalog — odlično."

Hudica, ali je danes vse za-
coprano? Zopet odlika in celo
jubilejna odlika proti moji volji
povrh geografskega izpita iz
hrvaščine. Take smole nisem
že nikdar imel. Razočaran sedim
za zeleno mizo in čakam novih
presenečenj. Gospod ravnatelj
lista nekaj časa po aktih in nato
me vpraša:

"Kje ste študirali?"

"Končal sem štiri gimnazije v
Kranju."

"Tako — štiri gimnazije ste
napravili?"

"Da, gospod ravnatelj!"

"Zakaj ste pa potem prišli de-
lati izpit iz matematike?"

— — — — —

Zaprlo mi je sapo. Zakaj sem
prišel delati izpit — kako naj
jaz to vem, saj mi ni nobeden